

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deveti senat)

z dne 8. julija 2021 *

„Predhodno odločanje – Javna naročila – Oddaja javnega naročila storitev obdelave odpadkov – Direktiva 2014/24/EU – Člena 58 in 70 – Opredelitev obveznosti izvajalca, da ima predhodno pisno soglasje za čezmejno pošiljanje odpadkov – Pogoj za izvedbo naročila“

V zadevi C-295/20,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (vrhovno sodišče Litve) z odločbo z dne 2. julija 2020, ki je na Sodišče prispela 2. julija 2020, v postopku

„Sanresa“ UAB

proti

Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos,

ob udeležbi

„Toksika“ UAB,

„Žalvaris“ UAB,

„Palemono keramikos gamykla“ AB,

„Ekometrija“ UAB,

SODIŠČE (deveti senat),

v sestavi N. Piçarra, predsednik senata, D. Šváby (poročevalec), sodnik, in K. Jürimäe, sodnica,

generalni pravobranilec M. Campos Sánchez-Bordona,

sodni tajnik: M. Aleksejev, administrator,

na podlagi pisnega postopka,

* Jezik postopka: litovščina.

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za „Žalvaris“ UAB K. Kačerauskas, advokatas,
- za litovsko vlado K. Dieninis in R. Dzikovič, agenta,
- za estonsko vlado N. Grünberg, agentka,
- za Evropsko komisijo L. Haasbeek, A. Steiblytė, K. Talabér-Ritz in P. Ondrůšek, agenti,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 18, 42, 56, 58 in 70 Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL 2014, L 94, str. 65) ter člena 2, točka 35, členov od 3 do 7, 9 in 17 Uredbe (ES) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o pošiljkah odpadkov (UL 2006, L 190, str. 1).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo „Sanresa“ UAB in Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos (oddelek za varstvo okolja pri ministrstvu za okolje, Litva) (v nadaljevanju: naročnik) v zvezi z odločitvijo slednjega, da družbo Sanresa izključi iz postopka oddaje javnega naročila.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2014/24

- 3 Člen 18 Direktive 2014/24, ki se nanaša na „Načela javnega naročanja“, določa:

„1. Javni naročniki obravnavajo gospodarske subjekte enako in nediskriminatorno ter delujejo transparentno in sorazmerno.

Javno naročilo ni zasnovano z namenom, da se izključi iz področja uporabe te direktive ali da se umetno omeji konkurenca. Konkurenca se šteje za umetno omejeno, če je javno naročilo zasnovano z namenom, da neupravičeno zagotavlja boljšo oziroma slabšo obravnavo nekaterih gospodarskih subjektov.

2. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da gospodarski subjekti pri izvajanju javnih naročil izpolnjujejo veljavne obveznosti na področju okoljskega, socialnega in delovnega prava, ki

so določene v pravu Unije, nacionalnem pravu, kolektivnih pogodbah ali predpisih mednarodnega okoljskega, socialnega in delovnega prava, naštetih v Prilogi X.“

4 Člen 42 te direktive določa podrobna pravila, v skladu s katerimi lahko naročniki oblikujejo „[t]ehnične specifikacije“ in jih upoštevajo pri izbiri ponudb.

5 Člen 49 navedene direktive, naslovljen „Obvestila o javnem naročilu“, določa:

„Obvestila o javnem naročilu se uporabljajo kot sredstvo za objavo javnega razpisa pri vseh postopkih brez poseganja v drugi pododstavek člena 26(5) in člen 32. Obvestila o javnem naročilu vsebujejo informacije, določene v delu C Priloge VI, in se objavijo v skladu s členom 51.“

6 Člen 56 iste direktive, ki določa „[s]plošna načela“ pri izbiri udeležencev in oddaji javnih naročil, v odstavku 1 določa:

„Javna naročila se oddajo na podlagi meril, določenih v skladu s členi 67 do 69, če javni naročnik v skladu s členi 59 do 61 preveri, da so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

[...]

(b) ponudbo je oddal ponudnik, ki ni izključen v skladu s členom 57 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje, ki jih je določil javni naročnik v skladu s členom 58, ter po potrebi nediskriminatorna pravila in merila iz člena 65.

Javni naročniki se lahko odločijo, da ne oddajo javnega naročila ponudniku, ki predloži ekonomsko najugodnejšo ponudbo, če ugotovijo, da ta ponudba ni skladna z veljavnimi obveznostmi iz člena 18(2).“

7 Člen 58 Direktive 2014/24, ki je pod naslovom „Pogoji za sodelovanje“, določa:

„1. Pogoji za sodelovanje se lahko nanašajo na:

(a) ustreznost za opravljanje poklicne dejavnosti;

(b) ekonomski in finančni položaj;

(c) tehnično in strokovno sposobnost.

Javni naročniki lahko gospodarskim subjektom kot zahteve za sodelovanje naložijo le pogoje iz odstavkov 2, 3 in 4. Vse zahteve omejijo na tiste, s katerimi je mogoče ustrezno zagotoviti, da ima kandidat ali ponudnik pravne in finančne zmogljivosti ter tehnične in strokovne sposobnosti za izvedbo javnega naročila, ki se oddaja. Vse zahteve morajo biti povezane in sorazmerne s predmetom javnega naročila.

2. Glede ustreznosti za opravljanje poklicne dejavnosti lahko javni naročniki od gospodarskih subjektov zahtevajo, da so vpisani v enega od poklicnih ali poslovnih registrov, ki se vodijo v državi članici sedeža, kot je opisano v Prilogi XI, ali da izpolnijo katere koli druge zahteve iz navedene priloge.

Če morajo imeti gospodarski subjekti določeno dovoljenje ali morajo biti člani določene organizacije, da lahko v svoji matični državi opravljajo zadevno storitev, lahko javni naročnik v postopkih javnega naročanja storitev od njih zahteva, da predložijo dokazila o tem dovoljenju ali članstvu.

3. Glede ekonomskega in finančnega položaja lahko javni naročniki določijo zahteve, s katerimi zagotovijo, da imajo gospodarski subjekti potrebne ekonomske in finančne zmogljivosti za izvedbo javnega naročila. Javni naročniki lahko v ta namen še zlasti zahtevajo, da imajo gospodarski subjekti določen najnižji letni promet, vključno z določenim najnižjim prometom na področju, zajetem v javnem naročilu. Javni naročniki lahko poleg tega zahtevajo, da jim gospodarski subjekti predložijo informacije o svojih letnih računovodskih izkazih, ki izkazujejo na primer deleže sredstev glede na obveznosti. Prav tako lahko zahtevajo ustrezno raven zavarovanja poklicnega tveganja.

Najnižji letni promet, ki ga morajo imeti gospodarski subjekti, ne sme presegati dvakratne ocenjene vrednosti javnega naročila, razen v ustrezno utemeljenih primerih, ki se na primer nanašajo na posebna tveganja, povezana z naravo gradenj, storitev ali blaga. Javni naročnik glavne razloge za takšno zahtevo navede v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ali posameznem poročilu iz člena 84.

Ta delež, na primer delež sredstev glede na obveznosti, se lahko upošteva, če javni naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določi metode in pogoje, ki se pri tem uporabijo. Take metode in pogoji morajo biti transparentni, objektivni in nediskriminatorni.

Kadar je javno naročilo razdeljeno na sklope, se ta člen uporablja za vsak posamezen sklop. Vendar lahko javni naročnik določi najnižji letni promet, ki ga morajo imeti gospodarski subjekti, za skupine sklopov v primeru, če se uspešnemu ponudniku odda več sklopov, ki se izvajajo sočasno.

Če se naročila na podlagi okvirnega sporazuma oddajo po ponovnem odpiranju konkurence, se zahteva glede najvišjega letnega prometa iz drugega pododstavka tega odstavka izračuna na podlagi pričakovanega največjega obsega posameznih naročil, ki se bodo izvajala sočasno, ali, če to ni znano, na podlagi ocenjene vrednosti okvirnega sporazuma. Pri dinamičnih nabavnih sistemih se zahteva glede najvišjega letnega prometa iz drugega pododstavka izračuna na podlagi pričakovanega največjega obsega posameznih naročil, ki se bodo oddala v okviru tega sistema.

4. Glede tehnične in strokovne sposobnosti lahko javni naročniki določijo zahteve, s katerimi zagotovijo, da imajo gospodarski subjekti potrebne človeške in tehnične vire ter izkušnje za izvajanje javnega naročila v skladu z ustreznim standardom kakovosti.

Javni naročniki lahko zlasti zahtevajo, da imajo gospodarski subjekti zadostne izkušnje, ki jih dokažejo z ustreznimi referencami iz prejšnjih naročil. Javni naročnik lahko domneva, da gospodarski subjekt nima zahtevanih strokovnih sposobnosti, če javni naročnik pri gospodarskem subjektu zasledi nasprotje interesov, ki bi lahko negativno vplivalo na izvajanje javnega naročila.

[...]"

- 8 V Prilogi XII k tej direktivi, naslovljeni „Dokazila za preverjanje pogojev za sodelovanje“, je v točki (g) dela II med dokaznimi sredstvi, ki dokazujejo tehnično sposobnost gospodarskih subjektov iz člena 58 navedene direktive, navedena „navedb[a] ukrepov za okoljsko ravnanje, ki jih bo gospodarski subjekt lahko uporabil med izvajanjem javnega naročila“.

- 9 Člen 70 Direktive 2014/24, naslovljen „Pogoji za izvedbo javnega naročila“, določa:
- „Javni naročniki lahko določijo posebne pogoje v zvezi z izvedbo javnega naročila, če so ti pogoji povezani s predmetom javnega naročila v smislu člena 67(3) in navedeni v javnem razpisu ali dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Ti pogoji lahko zajemajo gospodarske, inovativne, okoljske, socialne ali zaposlitvene vidike.“
- 10 Priloga V k tej direktivi, naslovljena „Informacije, ki jih je treba navesti v obvestilih“, vsebuje del C, ki določa „[i]nformacije, ki jih je treba navesti v obvestilih o javnem naročilu (iz člena 49)“, in ki v točki 17 določa:
- „Po potrebi posebni pogoji, ki veljajo za izvedbo javnega naročila.“

Uredba št. 1013/2006

- 11 Člen 2 Uredbe št. 1013/2006 v točki 35 za namene te uredbe „nezakonito pošiljko“ odpadkov opredeljuje tako, da ta pomeni:
- „Za namene te uredbe:
- [...]
35. ‚nezakonita pošiljka‘ pomeni vsako pošiljko odpadkov, opravljeno:
- (a) brez prijave vsem zadevnim pristojnim organom v skladu s to uredbo; ali
 - (b) brez soglasja zadevnih pristojnih organov v skladu s to uredbo; ali
 - (c) s soglasjem, pridobljenim od zadevnih pristojnih organov s ponarejanjem, napačnim prikazovanjem ali goljufijo; ali
 - (d) na način, ki ni izrecno določen v prijavnem ali transportnem dokumentu; ali
- [...]“
- 12 Naslov II te uredbe, „Pošiljke znotraj [Unije] s tranzitom ali brez njega skozi tretje države“, vsebuje člene od 3 do 32 te uredbe. Člen 3 navedene uredbe, naslovljen „Splošni postopek“, v odstavku 1 določa:
- „Za pošiljke naslednjih odpadkov velja postopek predhodne pisne prijave in soglasja v skladu z določbami tega naslova:
- (a) če so namenjeni za postopke odstranjevanja:
 - vsi odpadki;
 - (b) če so namenjeni za postopke predelave:
 - (i) odpadki, navedeni v Prilogi IV, ki vključuje med drugim tudi odpadke, navedene v prilogah II in VIII Baselske konvencije;
 - (ii) odpadki, navedeni v Prilogi IVA;
 - (iii) odpadki, ki niso uvrščeni v posamezno klasifikacijsko številko v Prilogi III, IIIB, IV ali IVA;
 - (iv) mešanice odpadkov, ki niso uvrščeni v posamezno klasifikacijsko številko niti v prilogah III, IIIB, IV niti v Prilogi IVA, razen če so navedeni v Prilogi IIIA.“

13 Člen 4 te uredbe, naslovljen „Prijava“, določa:

„Kadar namerava prijavitelj poslati odpadke iz člena 3(1)(a) ali (b), predloži predhodno pisno prijavo pristojnemu organu države odpreme in preko njega ter, če bo predložil splošno prijavo, upošteva člen 13.

Pri predložitvi prijave je treba izpolniti naslednje zahteve:

1. Prijavni in transportni dokumenti:

Prijava se izvede z naslednjimi dokumenti:

- (a) prijavnim dokumentom iz Priloge IA; in
- (b) transportnim dokumentom iz Priloge IB.

Pri predložitvi prijave prijavitelj izpolni prijavni dokument in, kjer je ustrezno, transportni dokument.

Kadar prijavitelj ni izvirni povzročitelj odpadkov v skladu s točko 15(a)(i) člena 2, prijavitelj zagotovi, da tudi izvirni povzročitelj odpadkov ali ena od oseb iz točke 15(a)(ii) ali (iii) člena 2, kadar je to izvedljivo, podpiše prijavni dokument iz Priloge IA.

Pristojni organ države odpreme izda prijavitelju prijavni dokument in transportni dokument.

2. Informacije in dokumentacija v prijavnem in transportnem dokumentu:

Prijavitelj v prijavnem dokumentu navede ali mu priloži informacije in dokumentacijo iz Priloge II, del 1. Prijavitelj v transportnem dokumentu navede ali mu priloži informacije in dokumentacijo iz Priloge II, del 2, kolikor je to možno v času prijave.

Prijava se šteje za ustrezno izvedeno, ko pristojni organ odpreme meni, da sta bila prijavni dokument in transportni dokument izpolnjena v skladu s prejšnjim odstavkom.

3. Dodatne informacije in dokumentacija:

Na zahtevo katerih koli zadevnih pristojnih organov prijavitelj zagotovi dodatne informacije in dokumentacijo. Seznam dodatnih informacij in dokumentacije, ki se lahko zahtevajo, je naveden v Prilogi II, del 3.

Prijava se šteje za ustrezno izpolnjeno, ko pristojni organ ciljne države meni, da sta bila prijavni dokument in transportni dokument izpolnjena ter da je prijavitelj zagotovil informacije in dokumentacijo iz Priloge II, dela 1 in 2, ter tudi vse dodatne informacije in dokumentacijo, v skladu z zahtevami iz odstavka 3 in kakor je navedeno v Prilogi II, del 3.

4. Sklenitev pogodbe med prijaviteljem in prejemnikom:

Prijavitelj s prejemnikom sklene pogodbo za predelavo ali odstranjevanje prijavljenih odpadkov, kakor je določeno v členu 5.

Dokazilo o tej pogodbi ali izjava, ki potrjuje njen obstoj, se v skladu s Prilogo IA ob prijavi predložijo udeleženi pristojni organom. Na zahtevo pristojnega organa prijavitelj ali prejemnik zagotovi izvod pogodbe ali takega dokaza, ki ga zadevni pristojni organ šteje za zadovoljivega.

5. Vzpostavitev finančne garancije ali enakovrednega zavarovanja:

Finančna garancija ali enakovredno zavarovanje se vzpostavi v skladu s členom 6. Prijavitelj o tem poda ustrezno izjavo, in sicer tako, da izpolni ustrezni del prijavnega obrazca iz Priloge IA.

Finančna garancija ali enakovredno zavarovanje (ali, če pristojni organ to dovoli, dokazilo o zadevni garanciji ali zavarovanju ali izjava, ki potrjuje njen obstoj), se predloži ob prijavi kot del prijavnega dokumenta ali, če pristojni organ to dovoli, v skladu z nacionalno zakonodajo, ob prijavi pred začetkom pošiljanja.

6. Obseg prijave:

Prijava pokriva pošiljko odpadkov od njenega začetnega kraja odpreme ter vključuje njeno vmesno ali nevmesno predelavo ali odstranjevanje.

Če naknadni vmesni ali nevmesni postopki potekajo v državi, ki ni prva ciljna država, se v prijavi navedeta nevmesni postopek in cilj ter uporablja člen 15(f).

V vsaki prijavi je zajeta le ena klasifikacijska številka odpadkov, razen za:

- (a) odpadke, ki niso uvrščeni v posamezno klasifikacijsko številko niti v prilogah III, IIIB, IV niti v Prilogi IVA. V tem primeru je treba opredeliti le eno vrsto odpadkov;
- (b) mešanice odpadkov, ki niso uvrščeni v posamezno klasifikacijsko številko niti v prilogah III, IIIB, IV niti v Prilogi IVA, razen če so navedeni v Prilogi IIIA. V tem primeru je treba številko vsake frakcije odpadkov določiti po vrstnem redu glede na pomembnost.“

- 14 Člen 11 Uredbe št. 1013/2006, naslovljen „Ugovori pošiljkam odpadkov, namenjenim odstranjevanju“, v odstavku 1 določa:

„Kadar se predloži prijava za predvideno pošiljko odpadkov, namenjeno odstranjevanju, lahko pristojni organi ciljne države in države odpreme v 30 dneh po datumu, ko je bila poslana potrditev pristojnega organa ciljne države v skladu s členom 8, utemeljeno ugovarjajo v skladu s pogodbo [PEU] in na podlagi enega ali več naslednjih razlogov:

- (a) da predvidena pošiljka ali odstranjevanje ne bi bilo v skladu z ukrepi, sprejetimi za izvajanje načel bližine, prednosti predelave in samozadostnosti na ravni Skupnosti in na nacionalni ravni v skladu z Direktivo 2006/12/ES za popolno ali delno prepoved ali sistematično ugovarjanje pošiljkam odpadkov; ali
- (b) da predvidena pošiljka ali odstranjevanje ne bi bilo v skladu z nacionalno zakonodajo, ki se nanaša na varstvo okolja, javni red, javno varnost ali zdravstveno varstvo, glede na ukrepe, ki se izvajajo v državi, ki ugovarja; ali

[...]“

- 15 Člen 17 te uredbe, naslovljen „Spremembe pošiljke po izdanem soglasju“, določa:

„1. Če pride do bistvene spremembe podatkov in/ali pogojev pošiljke s soglasjem, vključno s spremembami predvidene količine, poti, načrta poti, datuma pošiljke ali prevoznika, prijavitelj o tem nemudoma obvesti zadevne pristojne organe in prejemnika, če je to mogoče, še pred začetkom pošiljanja.

2. V takih primerih se predloži nova prijava, razen če pristojni organi menijo, da predlagane spremembe ne zahtevajo nove prijave.
3. Kadar take spremembe vključujejo druge pristojne organe od tistih iz prvotne prijave, se predloži nova prijava.“

Litovska zakonodaja

- 16 Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (zakon Republike Litve o javnem naročanju) v različici, ki se uporablja v postopku v glavni stvari (v nadaljevanju: zakon o javnem naročanju), v členu 35, naslovljenem „Vsebina dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila“, določa:

„1. Naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določi vse informacije o pogojih naročila in poteku postopka.

2. V dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila je treba navesti:

(1) zahteve glede oblikovanja ponudb;

(2) razloge za izključitev ponudnikov, zahteve glede usposobljenosti ter, kadar je to primerno, predpisane standarde upravljanja kakovosti in okoljskega upravljanja, pri čemer se te zahteve lahko uporabljajo tudi za posamezne člane skupine ponudnikov, ki so vložili skupno prijavo za sodelovanje ali skupno ponudbo;

(3) informacijo, da se ponudnik, če njegova usposobljenost, ki se nanaša na pravico do opravljanja zadevne dejavnosti ni bila preverjena ali ni bila v celoti preverjena, v razmerju do naročnika zavezuje, da bodo pogodbo o javnem naročilu izvajale le osebe, ki imajo to pravico;

[...]

(5) seznam dokumentov, ki potrjujejo neobstoj razlogov za izključitev ponudnikov, izpolnjevanje zahtev glede usposobljenosti ter – kadar je to primerno – izpolnjevanje zahtevanih standardov upravljanja kakovosti in varstva okolja, informacijo, da mora ponudnik v skladu s členom 50 tega zakona predložiti enotni evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila, ter – v primeru uporabe odprtega postopka – navedbo, da bo uporabljena možnost iz člena 59(4) tega zakona, da se najprej oceni ponudba, ki jo je predložil ponudnik, in nato preuči, ali ta ponudnik izpolnjuje pogoje glede usposobljenosti;

[...]

(8) vrsto blaga, storitev ali gradenj, njihovo količino (obseg), vrsto storitev, ki jih je treba opraviti skupaj z dobavo blaga, roke dobave blaga, izvedbe storitev ali izvedbe gradenj;

[...]

(13) pogodbene pogoje, ki jih predlaga naročnik, in (ali) osnutek naročila v skladu s členom 87 tega zakona, če je ta že pripravljen. Če je predvidena sklenitev okvirnega sporazuma, mora dokumentacija v zvezi z oddajo naročila vsebovati tudi pogoje okvirnega sporazuma in (ali) osnutek okvirnega sporazuma, če je ta že pripravljen;

[...]

(19) rok, kraj in način predložitve ponudb;

[...]

4. Naročnik sestavi dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila v skladu z določbami tega zakona. Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila mora biti natančna, jasna in nedvoumna, tako da ponudnikom omogoči predložitev ponudb, naročnikom pa, da prejmejo to, kar potrebujejo.“

17 Člen 40 tega zakona, naslovljen „Predložitev prijav za sodelovanje in ponudb“, določa:

„1. Naročnik mora določiti dovolj dolg rok za vložitev prijav za sodelovanje in ponudb, da lahko ponudnik ustrezno in pravočasno pripravi in predloži prijave za sodelovanje in svoje ponudbe. Ta rok ne sme biti krajši od rokov za oddajo prijav za sodelovanje in ponudb, ki so določeni v členih 60, 62, 65, 69 in 74 tega zakona. Naročnik določi ta rok ob upoštevanju kompleksnosti naročila in časa, potrebnega za predložitev prijav za sodelovanje in ponudb.

[...]

3. Če je ponudbe mogoče predložiti šele po obisku kraja opravljanja storitev ali izvedbe gradenj ali po tem, ko se na kraju samem seznani s pogoji, določenimi v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, naročnik določi rok za predložitev ponudb, ki je daljši od roka iz členov 60, 62, 65, 69 in 74 tega zakona, tako da imajo vsi zainteresirani ponudniki možnost, da se seznanijo z vsemi informacijami, potrebnimi za oblikovanje njihovih ponudb.

4. Javni naročniki podaljšajo roke za vložitev ponudb, tako da se lahko vsi ponudniki seznanijo z vsemi informacijami, ki so potrebne za pripravo ponudb, v naslednjih primerih:

(1) če iz kakršnega koli razloga dodatne informacije, čeprav jih je ponudnik pravočasno zahteval, niso predložene najpozneje šest dni pred iztekom roka, določenega za predložitev ponudb, oziroma najpozneje štiri dni pred iztekom tega roka, če gre za poenostavljeni postopek. V primeru odprtega, omejenega ali pospešenega konkurenčnega postopka s pogajanjem v skladu s členom 60(3) in členom 62(7) tega zakona je ta rok štiri dni, v poenostavljenem pospešenem postopku je ta rok tri dni;

(2) če je bila dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila bistveno spremenjena.

5. Naročnik pri podaljšanju roka za predložitev ponudb v primerih iz odstavka 4 tega člena upošteva pomembnost informacij ali spremembe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Če dodatne informacije bodisi niso bile pravočasno zahtevane bodisi nimajo odločilnega pomena pri pripravi ponudb, ima naročnik možnost, da roka ne podaljša.

[...]“

18 Člen 47 navedenega zakona, naslovljen „Preverjanje zmogljivosti ponudnika“, določa:

„1. Ker mora naročnik ugotoviti, ali je ponudnik usposobljen, zanesljiv in ima zahtevane zmogljivosti za izpolnjevanje pogojev naročila, lahko v javnem razpisu ali drugi dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila opredeli zahtevane zmogljivosti kandidatov ali ponudnikov ter dokumente ali informacije, ki jih je treba predložiti, s katerimi se potrdi, da imajo te zmogljivosti. Zmogljivosti, ki jih naročnik zahteva od kandidatov ali ponudnikov, ne morejo umetno omejevati konkurence, biti morajo sorazmerne glede na predmet naročila ter natančne in jasne. Naročnik pri preverjanju sposobnosti ponudnikov upošteva, po izbiri:

(1) njihovo pravico do opravljanja zadevne dejavnosti;

(2) njihove finančne in ekonomske sposobnosti;

(3) njihovo tehnično in strokovno sposobnost.

2. Naročnik ima v dokumentaciji v zvezi z javnim naročilom pravico zahtevati, da ima ponudnik pravico opravljati dejavnost, potrebno za izvedbo naročila. V zvezi z naročilom storitev lahko zahteva, da imajo ponudniki posebna dovoljenja ali da so člani določenih organizacij, če je to obvezno za opravljanje zadevnih storitev v njihovih matičnih državah.

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 19 Naročnik je 7. oktobra 2018 objavil odprt mednarodni postopek za oddajo javnega naročila storitev ravnanja z nevarnimi odpadki.
- 20 Naročnik je, da bi preprečil nastanek okoljske katastrofe, v točki 9 tega javnega razpisa navedel, da je treba hitro zaustaviti obratovanje naprave z visokim tveganjem, v katero so bili odloženi nevarni odpadki, in jih hitro obdelati. V točki 11 navedenega razpisa je navedel, da so bili ti odpadki skladiščeni na prostem, v embalaži, ki je propadala, postavljeni neposredno na tla, zloženi ena na drugo in ki se je sesedala pod lastno težo. Poleg tega naj bi ti odpadki vsebovali nevarne kemikalije, ki so bile dostopne nepooblaščenim osebam. Te okoliščine naj bi po mnenju naročnika upravičevale uporabo pospešenega postopka in skrajšanje roka za oddajo ponudb.
- 21 V točki 23 javnega razpisa iz postopka v glavni stvari so bili določeni pogoji glede sposobnosti, ki so jih ponudniki morali izpolniti na dan, ko se je iztekel rok, določen za predložitev ponudb. Naročnik je navedel, da bo le ponudnik, uvrščen na prvo mesto, moral predložiti dokumente, ki dokazujejo njegovo sposobnost, kot so navedeni v preglednici iz navedene točke. Poleg tega se je moral ponudnik, če sposobnost ponudnika v zvezi s pravico do opravljanja zadevne dejavnosti ne bi bila preverjena ali ne bi bila v celoti preverjena, v razmerju do naročnika zavezati, da bodo naročilo izvedle samo osebe, ki imajo to pravico.
- 22 Poleg tega je javni razpis iz postopka v glavni stvari ponudnikom omogočal, da si zadevno zemljišče ogledajo pred predložitvijo ponudbe. Ker pa do številnih zabojnikov ni bilo mogoče dostopati in ni bilo mogoče določiti ravni njihove napolnjenosti, dejanska količina nevarnih odpadkov ni bila znana.

- 23 Naročnik je prejel štiri ponudbe. Eno od njih je predložila družba Sanresa kot vodja začasnega združenja litovskih podjetij. V tej ponudbi sta bila navedena dva podizvajalca, ki sta imela sedež na Danskem oziroma v Češki republiki.
- 24 Naročnik je 22. novembra 2018 od družbe Sanresa zahteval, naj mu v petih delovnih dneh predloži dodatne informacije za pojasnitev svoje ponudbe, zlasti v zvezi s porazdelitvijo različnih postopkov ravnanja z odpadki med partnerje in podizvajalce ter v zvezi z vprašanjem, kateri od njenih podizvajalcev ima dovoljenje za mednarodno pošiljanje odpadkov.
- 25 Naročnik je 7. decembra 2018 družbi Sanresa sporočil, da je mednarodno pošiljanje odpadkov na podlagi Uredbe št. 1013/2006 pogojeno s pridobitvijo predhodnega dovoljenja organov zadevnih držav in da nobeden od gospodarskih subjektov, ki jih je ta družba navedla, ni imel tega dovoljenja. Naročnik je zato družbi Sanresa omogočil, da te pomanjkljivosti odpravi do 17. decembra 2018, tako da ji je dal možnost, da dopolni svojo ponudbo ali predloži nov seznam podizvajalcev.
- 26 Vendar se je naročnik 26. februarja 2019 odločil končati postopek javnega razpisa, ker razpis iz postopka v glavni stvari ni bil jasen, nato pa je 18. marca 2019 to odločitev spremenil. Naslednji dan je družbo Sanresa pisno obvestil, da ima na voljo štiridesetdnevni rok za predložitev dovoljenja za mednarodno pošiljanje odpadkov ali za zamenjavo podizvajalcev.
- 27 Naročnik je 21. maja 2019 ponudbo družbe Sanresa zavrnil, zlasti ker ta – ker ni imela dovoljenja za mednarodno pošiljanje odpadkov, ki se zahteva z Uredbo št. 1013/2006 – ni dokazala, da ima pravico do opravljanja zadevne dejavnosti.
- 28 Družba Sanresa je 30. maja 2019 zoper zavrnitev svoje ponudbe vložila ugovor, v katerem je trdila, da izpolnjuje pogoj sposobnosti ponudnikov, kot izhaja iz pogojev javnega razpisa. Družba Sanresa je menila, da ti pogoji ne zahtevajo, da se ponudbi priloži soglasje nacionalnih organov za mednarodno pošiljanje odpadkov. Ker je bila njena pritožba zavrnjena, je vložila tožbo pri sodišču, vendar tako na prvi stopnji kot v pritožbenem postopku ni uspela. Ta družba je zato pri Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (vrhovno sodišče Litve) vložila kasacijsko pritožbo.
- 29 Po mnenju tega sodišča se postavlja predvsem vprašanje opredelitve določbe javnega razpisa, v skladu s katero mora ponudnik med postopkom oddaje javnega naročila predložiti soglasje pristojnih organov za mednarodno pošiljanje odpadkov v skladu z Uredbo št. 1013/2006, pri čemer stranki ne soglašata glede tega, ali ta določba določa pogoj glede sposobnosti ponudnikov ali pogoj za izvedbo naročila, ki bo oddano.
- 30 Navedeno sodišče najprej poudarja, da stranke v postopku v glavni stvari menijo, da ta klavzula ne zahteva izrecno, da se ponudbi priloži soglasje pristojnih organov za mednarodno pošiljanje odpadkov.
- 31 Dalje, tako kot družba Sanresa tudi predložitveno sodišče meni, da se obveznost predložitve tega soglasja ne navezuje na sposobnost ponudnika, temveč na izvedbo naročila. Tehnične specifikacije morajo biti dovolj natančne, da lahko ponudniki ugotovijo, kaj je predmet naročila, in da ga naročnik lahko odda, vendar pa naj bi naročnik nenatančno opredelil predmet naročila, in sicer sestavo nevarnih odpadkov, ki jih je treba odstraniti, in njihovo oznako. Zato naj vseh teh informacij ob oddaji ponudbe v nobenem primeru ne bi bilo mogoče predložiti.

- 32 Poleg tega bi bil lahko položaj, v katerem naročnik ne bi izčrpno opisal predmeta naročila, tudi nezdržljiv z Uredbo št. 1013/2006, ker je zakonitost pošiljke odpadkov odvisna zlasti od spoštovanja prvotnih pogojev, na podlagi katerih je bilo soglasje za pošiljko pridobljeno. Natančneje, člen 17 te uredbe naj bi zahteval, da se postopek prijave ponovno začne, če bi se med izvajanjem naročila pokazala sestava in dejanska količina vseh nevarnih odpadkov.
- 33 Poleg tega predložitveno sodišče navaja, da navedena uredba, zlasti njen člen 11(1)(b), pristojnim organom odpremnih, ciljnih in tranzitnih držav priznava široko pooblastilo za odločanje po prostem preudarku, da zlasti iz razlogov, ki temeljijo na nacionalni zakonodaji ali javnem redu, ugovarjajo pošiljki odpadkov, namenjenih odstranitvi ali predelavi. Obstajalo naj bi torej nezamisljivo tveganje, da izbrani ponudnik storitev pošiljanja odpadkov pravno ne bi mogel izvesti naročila. V teh okoliščinah to sodišče dvomi, da je treba breme zavrnitve soglasja naložiti naročnikom, ki so izbrali izbranega ponudnika in z njim sklenili pogodbo.
- 34 Nazadnje, predložitveno sodišče navaja, da je naročnik iz postopka v glavni stvari s tem, da je v točki 23.1.2. pogojev javnega razpisa določil, da „če sposobnost ponudnika v zvezi s pravico do opravljanja zadevne dejavnosti ne bi bila preverjena ali ne bi bila v celoti preverjena, se ponudnik v razmerju do naročnika zaveže, da bodo naročilo izvedle samo osebe, ki imajo to pravico“ – kar je besedilo, ki je enako besedilu člena 35(2), točka 3, zakona o javnih naročilih – postavil pogoj, ki se nanaša na sposobnost ponudnikov, da izvedejo naročilo.
- 35 Predložitveno sodišče v zvezi s tem navaja, da do leta 2017 v javnih razpisih ni bila določena nobena zahteva glede pravice ponudnikov do opravljanja dejavnosti, na katero se nanaša naročilo, tako da so morali ponudniki glede na opredelitev predmeta naročila in tehnične specifikacije ugotoviti, katera spričujevala, dovoljenja in potrdila potrebujejo za to, da bi dokazali, da imajo posebno pravico, ki je potrebna za izvedbo naročila.
- 36 To sodišče pojasnjuje, da od sodbe z dne 14. februarja 2017, v kateri je spremenilo svoje prejšnje stališče, meni, da naročniki ponudb ne morejo zavrniti, ker ne izpolnjujejo zahtev, ki niso bile objavljene, čeprav so te zahteve izhajale iz zavezujočih pravnih pravil. Poleg tega, če zahteve, ki se nanašajo na pravico do opravljanja zadevne dejavnosti, določene s posebnimi zakoni, v pogojih naročila niso bile jasno določene in ponudniki tega niso izpolnili, bi morali imeti možnost odpraviti pomanjkljivosti svoje ponudbe, kar vključuje možnost, da celo po roku za predložitev ponudb določijo novega partnerja ali podizvajalca za izvedbo naročila.
- 37 Predložitveno sodišče dodaja, da se je litovski zakonodajalec z zakonom o javnih naročilih, s katerim je zagotovljen prenos Direktive 2014/24, želel izogniti temu, da bi naročniki lahko zavrnili ponudbe zaradi neobstoja sposobnosti ponudnikov, čeprav pogoji glede sposobnosti niso bili jasno navedeni v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. V zvezi s tem navaja, da člen 35(2), točka 3, zakona o javnih naročilih zdaj izrecno določa, da imajo naročniki pravico, da zadevnih sposobnosti ponudnikov ne preverijo ali ne preverijo v celoti.
- 38 Vendar se predložitveno sodišče sprašuje, ali je neomejena pristojnost, ki je tako priznana naročnikom, da ne preverijo, ali imajo ponudniki dejansko pravico opravljati zadevno dejavnost, v skladu z načeli preglednosti in varstva legitimnih pričakovanj ter razumno organizacijo postopkov oddaje javnih naročil.

39 V teh okoliščinah je Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (vrhovno sodišče Litve) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali je treba člen 18(2), člen 56(1), prvi pododstavek, (b), člen 56(1), drugi pododstavek, člen 58(1)(a) in člen 58(2), drugi pododstavek, Direktive 2014/24 ter člene od 3 do 6 in druge določbe Uredbe št. 1013/2006 (skupaj ali ločeno, a ne omejeno nanje) razlagati tako, da je treba soglasje, ki se izda gospodarskemu subjektu in je potrebno za pošiljanje odpadkov iz ene države članice Evropske unije v drugo, opredeliti kot zahtevo za izvajanje javnega naročila storitev, ne pa kot zahtevo, ki se nanaša na pravico do opravljanja dejavnosti?
2. Če je treba zgoraj navedeno soglasje za pošiljanje odpadkov šteti za pogoj za sodelovanje ponudnika (ustreznost za opravljanje poklicne dejavnosti), ali je treba načeli preglednosti in poštene konkurence, določeni v prvem in drugem pododstavku člena 18(1) Direktive 2014/24, točko (a) prvega pododstavka člena 58(1) in drugi pododstavek člena 58(2) navedene direktive, načelo prostega pretoka blaga, oseb in storitev, določeno v členu 26(2) PDEU, in člene od 7 do 9 Uredbe št. 1013/2006 (skupaj ali ločeno, a ne omejeno nanje) razlagati in uporabljati tako, da morajo pogoji za javna naročila storitev ravnanja z odpadki, zlasti tisti, ki se nanašajo na roke za predložitev ponudb, za domače in tuje ponudnike, ki želijo prevažati odpadke čez meje držav članic Evropske unije, omogočiti neomejeno sodelovanje v takih postopkih javnega naročanja in med drugim predložitev zgoraj navedenega soglasja, če je bilo slednje podeljeno pozneje, kot je bil določen rok za predložitev ponudb?
3. Če je treba zgoraj navedeno soglasje za pošiljanje odpadkov v skladu s členom 49 Direktive 2014/24 in točko 17 dela C Priloge V k tej direktivi ter njenim členom 70 šteti za zahtevo za izvajanje pogodbe o javnem naročilu, ali je treba načela o javnih naročilih, določena v členu 18 navedene direktive, ter splošni postopek oddaje javnega naročila, določen v njenem členu 56, razlagati tako, da v postopkih javnega naročanja ponudba kandidata, ki navedenega soglasja ni predložil, ne sme biti zavrnjena?
4. Ali je treba člen 18, točko (b) prvega pododstavka člena 56(1), točko (a) prvega pododstavka člena 58(1) in člen 58(2) Direktive 2014/24 razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni zakonodaji, na podlagi katere imajo javni naročniki pravico v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila vnaprej določiti postopek ocenjevanja ponudb, na podlagi katerega bo pravica ponudnika do opravljanja dejavnosti (ustreznost za opravljanje poklicne dejavnosti) preverjena bodisi delno ali pa sploh ne, čeprav je imetništvo navedene pravice osnovni pogoj za zakonito izvajanje pogodbe o javnem naročilu, javni naročniki pa morda vnaprej vedo, da je navedena pravica potrebna?
5. Ali je treba člen 18 in prvi pododstavek člena 42(1) Direktive 2014/24 ter člene 2(35), 5 in 17 Uredbe št. 1013/2006 in tudi druge določbe navedene uredbe razlagati tako, da lahko naročniki v primeru naročila storitev ravnanja z odpadki take storitve zakonito naročajo le, če v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila jasno in natančno opredelijo količino in sestavo odpadkov ter druge pomembne pogoje za izvajanje pogodbe (na primer pakiranje)?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 40 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 18(2) ter člena 58 in 70 Direktive 2014/24 razlagati tako, da je v okviru postopka oddaje javnega naročila storitev ravnanja z odpadki obveznost gospodarskega subjekta, ki želi poslati odpadke iz ene države članice v drugo državo, da mora, med drugim v skladu s členom 2, točka 35, in členom 3 Uredbe št. 1013/2006, imeti soglasje pristojnih organov držav članic, pogoj v zvezi z ustreznostjo za opravljanje poklicne dejavnosti ali pogoj za izvajanje tega naročila.
- 41 Na prvem mestu, iz člena 56(1)(b) ter členov 57 in 58 Direktive 2014/24 izhaja, da lahko naročniki kot pogoje za sodelovanje v postopku oddaje javnega naročila določijo le pogoje za ugotavljanje sposobnosti. Kot je razvidno iz člena 58(1), drugi pododstavek, te direktive, so ti pogoji navedeni v odstavkih od 2 do 4 tega člena in se nanašajo na ustreznost za opravljanje poklicne dejavnosti, ekonomski in finančni položaj ter tehnično in strokovno sposobnost.
- 42 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, ali je obveznost pridobitve soglasja pristojnih organov za pošiljanje nevarnih odpadkov iz ene države članice v drugo državo, ki se zahteva za naročilo iz postopka v glavni stvari, lahko povezana z eno od treh kategorij pogojev za ugotavljanje sposobnosti, ki so naštet v členu 58(1), prvi pododstavek, točke od (a) do (c), navedene direktive in konkretizirani v odstavkih od 2 do 4 tega člena.
- 43 Člen 58(2) Direktive 2014/24, ki se nanaša na ustreznost gospodarskega subjekta za opravljanje poklicne dejavnosti, na katero se nanaša javno naročilo, naročnikom omogoča, da iz tega naslova zahtevajo vpis gospodarskih subjektov v poklicni register ali poslovni register države članice njihovega sedeža. Prav tako, če morajo imeti gospodarski subjekti določeno dovoljenje ali morajo biti člani določene organizacije, da lahko v svoji matični državi opravljajo zadevno storitev, lahko javni naročnik v postopkih javnega naročanja storitev od njih zahteva, da predložijo dokazila o tem dovoljenju ali članstvu v tej organizaciji.
- 44 Vendar obveznosti pridobitve soglasja zadevnih pristojnih organov za pošiljanje odpadkov iz ene države članice v drugo državo ni mogoče enačiti niti z obveznostjo vpisa v poklicni register ali v poslovni register države članice niti z obveznostjo imetništva posebnega dovoljenja ali članstva v določeni organizaciji.
- 45 Tako je treba ugotoviti, da obveznost pridobitve takega soglasja ne spada v okvir ustreznosti za opravljanje poklicne dejavnosti v smislu člena 58(1), prvi pododstavek, točka (a), navedene direktive.
- 46 Ta obveznost prav tako ni povezana z ekonomskim in finančnim položajem gospodarskega subjekta v smislu člena 58(1), prvi pododstavek, točka (b), te direktive.
- 47 Postavlja se tudi vprašanje, ali lahko navedena obveznost spada med tehnične in strokovne sposobnosti v smislu točke (c) te določbe. Člen 58(4) Direktive 2014/24 določa, da lahko naročniki sodelovanje gospodarskih subjektov v postopku javnega naročanja pogojujejo s tem, da imajo ti subjekti potrebne človeške in tehnične vire ter izkušnje za izvajanje javnega naročila v skladu z ustreznim standardom kakovosti. Zlasti lahko zahtevajo, da imajo gospodarski subjekti zadostne izkušnje, ki jih dokažejo z ustreznimi referencami iz prejšnjih naročil.

- 48 Ocena tehnične in strokovne sposobnosti kandidata ali ponudnika tako temelji zlasti na retrospektivni oceni izkušenj, ki so jih ponudniki pridobili med izvajanjem prejšnjih naročil, kot je razvidno iz dveh sklicevanj na izkušnje iz člena 58(4) te direktive.
- 49 Tako obveznost pridobiti soglasje zadevnih pristojnih organov za pošiljanje odpadkov iz ene države članice v drugo ne more spadati niti pod pojem tehnične in strokovne sposobnosti kandidata ali ponudnika v smislu člena 58(1), prvi pododstavek, točka (c), navedene direktive.
- 50 Te presoje ne more omajati dejstvo, da Priloga XII, del II, točka (g), k Direktivi 2014/24 gospodarskim subjektom omogoča, da potrdijo svoje tehnične sposobnosti z navedbo ukrepov za upravljanje okolja, ki jih bodo lahko uporabili pri izvajanju zadevnega naročila. Ukrepi okoljskega upravljanja, na katere se nanaša ta določba, namreč ustrezajo ukrepom, ki jih gospodarski subjekt namerava uporabiti spontano.
- 51 Na drugem mestu, člen 70 te direktive, naslovljen „Pogoji za izvedbo javnega naročila“, določa, da lahko naročniki določijo posebne pogoje v zvezi z izvedbo javnega naročila, če so ti pogoji povezani s predmetom javnega naročila v smislu člena 67(3) navedene direktive. Ti pogoji lahko zajemajo gospodarske, inovativne, okoljske, socialne ali zaposlitvene vidike.
- 52 V zvezi s tem se zdi, da obveznost pridobitve soglasja pristojnih organov odpremnih, tranzitnih in ciljnih držav pred pošiljanjem odpadkov, določena v členih od 3 do 6 Uredbe št. 1013/2006, spada v okvir izvajanja naročila. Njen namen je namreč določiti posebne pogoje za upoštevanje okoljskih vidikov, na katerih mora temeljiti izvoz odpadkov v drugo državo. Zato je to zahtevo smiselno uveljavljati le proti gospodarskim subjektom, ki nameravajo izvažati odpadke v drugo državo.
- 53 Poleg tega naročnik s to obveznostjo izpolnjuje zahteve iz člena 18(2) Direktive 2014/24, v skladu s katerim države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da gospodarski subjekti pri izvajanju javnih naročil izpolnjujejo veljavne obveznosti na področju okoljskega prava, ki so določene v pravu Unije.
- 54 Nazadnje, opredelitev navedene obveznosti kot „pogoja za izvedbo naročila“ se ne zdi taka, da bi oslabila izvedbo naročila iz postopka v glavni stvari. Zaradi dejstva, da je gospodarski subjekt že opravljal dejavnosti, ki so večinoma enakovredne tisti, na katero se nanaša zadevno naročilo, je namreč mogoče pričakovati, da bo lahko zagotovil izvedbo tega naročila. Poleg tega, kot je navedla Evropska komisija v pisnih stališčih, bi se lahko naročnik s tem, da bi opredelil merila za izbor, s katerimi bi zmanjšal tveganje neizdaje soglasja, zlasti z ovrednotenjem prejšnjih izkušenj na področju pošiljanja nevarnih odpadkov, zaščitil pred tveganjem neizvedbe naročila.
- 55 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 18(2) ter člena 58 in 70 Direktive 2014/24 razlagati tako, da je v okviru postopka oddaje javnega naročila storitev ravnanja z odpadki obveznost gospodarskega subjekta, ki želi poslati odpadke iz ene države članice v drugo državo, da mora v skladu s členom 2, točka 35, in členom 3 Uredbe št. 1013/2006 imeti soglasje pristojnih organov zadevnih držav članic, pogoj za izvajanje tega naročila.

Drugo vprašanje

- 56 Ob upoštevanju odgovora na prvo vprašanje na drugo vprašanje ni treba odgovoriti.

Tretje vprašanje

- 57 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 70 Direktive 2014/24 v povezavi s členom 18(1) te direktive razlagati tako, da nasprotuje zavrnitvi ponudbe ponudnika zgolj zato, ker ta ob oddaji ponudbe ni predložil dokaza, da izpolnjuje pogoj za izvedbo zadevnega naročila.
- 58 Člen 70 Direktive 2014/24 določa, da morajo biti pogoji za izvedbo naročila navedeni v javnem razpisu ali dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila.
- 59 V obravnavanem primeru pa je iz predložitvene odločbe razvidno, prvič, da naročnik ni mogel oceniti natančne količine nevarnih odpadkov, ki jih je treba obdelati, in drugič, da med strankama v postopku v glavni stvari ni sporno, da se z nobenim dokumentom v zvezi z oddajo javnega naročila ni izrecno zahtevalo, da se ponudbi priloži soglasje pristojnih organov za mednarodno pošiljanje odpadkov.
- 60 Ugotoviti pa je treba, da mora naročnik pogoj za izvedbo načeloma navesti v javnem razpisu ali dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, vendar pa opustitev take navedbe ne more povzročiti nepravilnosti postopka oddaje, če pogoj za izvedbo zadevnega naročila jasno izhaja iz predpisov Unije, ki se uporabljajo za dejavnost, na katero se nanaša naročilo, in iz izbire gospodarskega subjekta, da naročila ne izvede na ozemlju države, na katerem je naročnik.
- 61 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da mora v skladu s členom 4 Uredbe št. 1013/2006 gospodarski subjekt, ki namerava pošiljati odpadke iz člena 3(1)(a) ali (b) te uredbe, pristojnemu organu države odpreme predložiti, med drugim, prijavi in transportni dokument, pogodbo, sklenjeno s prejemnikom, ki bo odgovoren za postopke predelave ali odstranjevanja prijavljenih odpadkov, ter finančno garancijo ali enakovredno zavarovanje. Tako je iz teh določb razvidno, da mora imeti ponudnik podrobne informacije o količini in sestavi odpadkov, poti pošiljke in prevoznih sredstvih, ki se bodo uporabila v ta namen.
- 62 Poleg tega mora ponudnik v skladu s členom 58 Direktive 2014/24, da bi mu bilo dovoljeno sodelovanje v postopku oddaje javnega naročila, dokazati, da ob oddaji ponudbe izpolnjuje pogoje za ugotavljanje sposobnosti, naštetih v členu 58(1), prvi pododstavek, točke od (a) do (c), te direktive. Po drugi strani pa lahko počaka, da mu bo oddano naročilo, in potem predloži dokazilo o izpolnjevanju pogojev za izvedbo naročila. Pogoji za ugotavljanje sposobnosti namreč naročniku omogočajo, da predložitev ponudbe dopusti le gospodarskim subjektom, glede katerih je zaradi njihove tehnične in strokovne sposobnosti, ki temelji na njihovih nedavnih izkušnjah, mogoče pričakovati, da bodo sposobni izvesti zadevno naročilo, tako da po potrebi pridobijo zahtevana dovoljenja ali uredijo logistiko. Poleg tega je treba ugotoviti, da je to, da so ponudniki prisiljeni, da od predložitve ponudbe izpolnjujejo vse pogoje za izvedbo naročila, pretirana zahteva, s katero bi zato lahko bili ti subjekti odvrnjeni od sodelovanja v postopkih oddaje javnih naročil ter s katero bi se tako kršili načeli sorazmernosti in preglednosti, ki sta zagotovljeni s členom 18(1) te direktive.
- 63 V teh okoliščinah je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 70 Direktive 2014/24 v povezavi s členom 18(1) te direktive razlagati tako, da nasprotuje zavrnitvi ponudbe ponudnika zgolj zato, ker ta ob oddaji ponudbe ni predložil dokaza, da izpolnjuje pogoj za izvedbo zadevnega naročila.

Četrto vprašanje

- 64 Predložitveno sodišče s četrtim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 18, člen 56(1), prvi pododstavek, točka (b), člen 58(1)(a) in člen 58(2) Direktive 2014/24 razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki naročnikom dovoljuje, da v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila opredelijo postopek ocenjevanja ponudb, v katerem se bo ustreznost ponudnikov za opravljanje poklicne dejavnosti, na katero se nanaša naročilo, preverila ali pa se ne bo preverila, čeprav je ta ustreznost nujen pogoj za zakonito izvajanje naročila, kar bi moral naročnik vedeti pred pripravo dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.
- 65 To vprašanje temelji na predpostavki, da je obveznost gospodarskih subjektov, ki želijo poslati odpadke iz ene države članice v drugo državo, da imajo, zlasti v skladu s členom 2, točka 35, in členom 3 Uredbe št. 1013/2006, soglasje zadevnih pristojnih organov, pogoj za ugotavljanje sposobnosti v smislu člena 58 Direktive 2014/24.
- 66 Ker pa je treba to obveznost opredeliti kot pogoj za izvedbo naročila v smislu člena 70 te direktive, kot je razvidno iz odgovora na prvo vprašanje, na četrto vprašanje ni treba odgovoriti.

Peto vprašanje

- 67 Predložitveno sodišče s petim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 18 in člen 42(1), prvi pododstavek, Direktive 2014/24 razlagati tako, da lahko naročniki v javnem naročilu storitev ravnanja z odpadki take storitve zakonito pridobijo le, če v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila jasno in natančno opredelijo količino in sestavo odpadkov ter druge pomembne pogoje za izvedbo tega naročila.
- 68 Za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalna sodišča zastavijo v okviru postopka iz člena 267 PDEU, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko predlog nacionalnega sodišča zavrže samo, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo dejanskih in pravnih elementov, da bi lahko na postavljena vprašanja dalo koristne odgovore. Naloga Sodišča v okviru postopka predhodnega odločanja je namreč prispevanje k izvajanju sodne oblasti v državah članicah, in ne oblikovanje posvetovalnih mnenj o splošnih ali hipotetičnih vprašanjih (glej v tem smislu sodbo z dne 11. maja 2017, Archus in Gama, C-131/16, EU:C:2017:358, točke od 41 do 43 ter navedena sodna praksa).
- 69 Vendar poleg tega, da je to vprašanje oblikovano abstraktno in splošno, predlog za sprejetje predhodne odločbe ne vsebuje minimalnih pojasnil, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti povezavo med navedenim vprašanjem in sporom o glavni stvari.
- 70 V teh okoliščinah je to vprašanje hipotetično in zato nedopustno.

Stroški

- 71 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deveti senat) razsodilo:

1. Člen 18(2) ter člena 58 in 70 Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES je treba razlagati tako, da je v okviru postopka oddaje javnega naročila storitev ravnanja z odpadki obveznost gospodarskega subjekta, ki želi poslati odpadke iz ene države članice v drugo državo, da mora v skladu s členom 2, točka 35, in členom 3 Uredbe (ES) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o pošiljkah odpadkov imeti soglasje pristojnih organov zadevnih držav članic, pogoj za izvedbo tega naročila.
2. Člen 70 Direktive 2014/24 v povezavi s členom 18(1) te direktive je treba razlagati tako, da nasprotuje zavrnitvi ponudbe ponudnika zgolj zato, ker ta ob oddaji ponudbe ni predložil dokaza, da izpolnjuje pogoj za izvedbo zadevnega naročila.

Podpisi